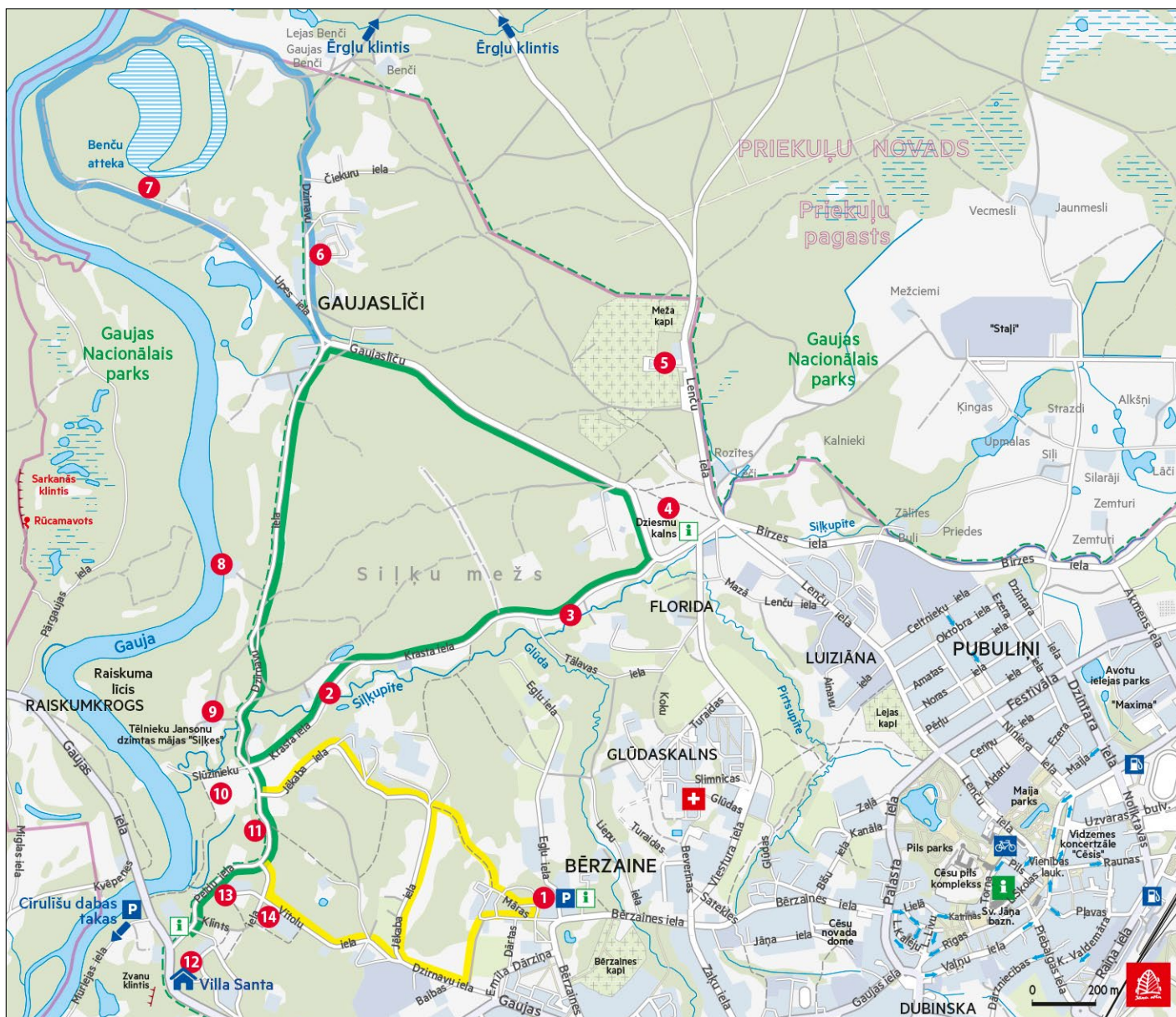

Pastaigu maršruts:

Cīruļišu dabas taku Gaujaslīču posms

- ☀ visu gadu
- 2,8 km
- 3 km
- 5 km
- 🚲 viegls
- 🚶 ceļi ar asfalta un grants segumu, meža takas
- P ieteicamā automašīnu atstāšanas vieta pie Meža skolas, Bērzaines iela 34

📌 marķēts un papildināts ar informatīvajiem stendiem. Maršrutu var veikt jebkurā virzienā

Maršruts vijas cauri Gaujas Nacionālajam parkam un Cēsu dabas un kultūrvēstures parkam. Aicinām ar cieņu un respektu izturēties pret dabas objektiem un kultūrvēsturisko mantojumu!

Serviss

- 📍 **Cēsu Tūrisma informācijas centrs**
Baznīcas laukums 1, Cēsis. Tāl. +371 28318318, info@cesis.lv, www.visit.cesis.lv
- 🏠 **"Villa Santa", viesnīca, restorāns**
Gaujas iela 88, Cēsis. Tāl. +371 64177177, www.villasanta.lv
- 🚲 **Velo noma "Eži"**
Pils laukum 1, Cēsis. Tāl. +371 26573132, http://veikals.ezi.lv

Maršruts, kas vijas pa mazajām ieliņām un taciņām gar Gauju, ļaus iepazīt dabas vērtības, biotopus, Latvijas Sarkanajā grāmatā ierakstītās augu sugas, koka arhitektūru un kultūrainavu. Te var baudīt visu četrus gadalaikus krāšņumu Latvijas likteņupes Gaujas krastos. Maršrutu ērti var savienot ar Cīrulīšu dabas takām dienvidu virzienā vai aizdoties līdz pat Ērgļu klintīm ziemeļu virzienā.

Interesantākie apskates objekti

1 Meža skola

57.3122, 25.2486

Visvecākā ēka skolas teritorijā celta 1813. gadā un atrodas apmēram 100 m no pašreizējās skolas ēkas. 1826. gadā Bērzaines muižu savā īpašumā ieguva ievērojamais pedagogs, slavenā šveiciešu pedagoga Johana Heinriha Pestalocija audzēknis Alberts Holanders (1796–1868), kurš uz šejieni pārcēla savu privāto skolu. Izņemot Pirmā pasaules kara laiku, kad skolas telpās atradās Krievijas 12. armijas štābs, un Otrā pasaules kara laiku, kad te bija izvietota slimnīca, ēka allaž ir pildījusi skolas funkcijas. Ēkā ir darbojies arī Cēsu skolotāju institūts.

2 Siļķupīte

57.3185, 25.2370

Viena no daudzajām gleznainajām Gaujas pietekām, kas atrodas nacionālā parka teritorijā. Upīte un tās krasti ir lieliska mājvieta dažādām augu un dzīvnieku sugām. Kopumā Gaujas Nacionālajā parkā sastopams gandrīz 900 augu sugu, 149 putnu sugu un 48 zīdītāju sugu.

3 Smilšakmens atsegumi

57.3205, 25.2503

Turpinot maršrutu gar Siļķupīti, tās krastos skatāmi gleznaini smilšakmens atsegumi. Upēm, steigoties no augstienēm uz jūru, to straume aizvien dziļāk iegrauzusi gultni, veidojot plašu ieleju ar atsegumiem, kuros saskatāmi gan nogulumieža veidošanās laikā tapušie gaišāki un tumšāki slāņi, gan arī straumes darbības pēdas. Atsegumi ir nozīmīga aļģu, ķerpju un sūnu dzīvotne, kā arī mājvieta kukaiņiem un atsevišķām putnu sugām.

4 Dziesmu kalns

57.3234, 25.2558

Paugurs, kur par godu Dziesmu svētku simtgadei iestādīti ozoli un novietoti piemiņas akmeņi ar iegravētiem to Cēsu koru nosaukumiem, kas 1973. gadā piedalījās Dziesmu svētku simtgadei veltītajos Vispārējos Dziesmu svētkos Rīgā. Latvijas simtgades gadā (2018. g.) Cēsu uzņēmēji un ziedotāji pilsētai dāvāja lielzīmēra valsts karogu, kas plīvo šī kalna galā. No šejienes paveras skaists skats uz Cēsu ainavu – Glūdas kalnu, īpaši labi tas izskatās vakaros, kad noriet saule un iedegas pilsētas uguns.

5 Meža kapi

57.3276, 25.2540

Pilsētas lielākie kapi, kuros mūža mājas atraduši daudzi sabiedrībā zināmi cilvēki: mākslinieks K. Baltgailis, tēlnieks F. Ešmits, gleznotājs Arturs Dronis un citi. Ieleju kapos grezno liela granīta vārtu figūra "Zemes māte", ko 1966. gadā ir darinājis slavenais latviešu tēlnieks K. Jansons, kurš arī atdusas šajos kapos.

6 "Pipariņi"

57.33012, 25.2367

Vietas nosaukums liecina, ka apmēram šajā vietā viduslaikos bijusi Gaujas piestātne, kurā pārkrauti kuģi. Komplekss sastāv no vairākām ēkām, to skaitā ap 1903. gadu celtām koka villām. Vasaras šeit pavadījis Latvijas Universitātes rektors Ernests Felsbergs (1866–1928). Padomju gados teritorijā darbojās PSRS ļoti zināma pionieri nometne "Gauja". Pašlaik tā ir Nacionālo bruņoto spēku sporta un atpūtas bāze.

7 Benču atteka

57.3328, 25.2282

Atteka jeb vecupe ir upes vecās gultnes daļa, kas palikusi atdalīta no upes brīdī, kad upe mainījusi gultni. Daļa atteku vēl ir saistītas ar upi, citas, kā šī, pilnīgi atdalījušās un pārvērtušās par vecupju ezeriņiem, kas atgādina pūsmēnesi. Upes ielejā augsne ir auglīga, un vecupes krastus klāj bagātīga, arī retu augu sega. Vecupes ātri aizaug, pārvēršoties par purvjiem.

8 Glābēju stacija

57.3222, 25.2317

Neskatoties uz spēcīgo straumi, atvaram un plūstošajām smiltīm, savulaik Gauja bijusi ļoti populāra cēsnieku peldēšanās vieta, un tās krastos drošās vietās veidotas īpašas peldētavas, kurās izvietotas arī glābēju stacijas. Upe joprojām ir pārsteigumu pilna, tāpēc peldēšanai jāizmanto tikai īpašas peldvietas. Tuvākā atrodama Žagarkalna kempinga teritorijā.

9 Tēlnieku Jansonu dzimtas mājas "Siļķes"

57.3179, 25.2305

Hanzas laikos šajā vietā atradusies piestātne un preču pārkraušanas vieta. Pašlaik dzimtas mājā – darbnīcā un skulptūru dārzā apskatāmas triju paaudžu Latvijā ļoti zināmu mākslinieku K. Jansona, A. Jansona un M. Baltiņas radītas skulptūras, kā arī iespējams vērot mākslinieku Matiasu Jansonu (1973. g.) darbībā. Nepieciešama iepriekšēja pieteikšanās (tel. +371 29124876).

10 Paliņu zālājs

57.31569, 25.2307

Paliņu pļavas ir dabiskas, neielabotas (nemēsotas, nemeliorētas) pļavas upju krastos, tādēļ tām raksturīga liela augu sugu daudzveidība – krāšņi ziedošās puķes piesaista tauriņus un citus kukaiņus, ar kuriem savukārt barojas pļavu putni. Latvijā dabiskās paliņu pļavas sastopamas reti, tās aizņem tikai apmēram 1% teritorijas.

11 Dzirnavu dīķi

57.3147, 25.2331

Gaujas jeb Siļķu dzirnavas ir vienas no senākajām Latvijā. Dzirnavu aizsprosts vienlaikus bija arī ceļš, kura vienā pusē atradās ūdenskrātuve un otrā – dzirnavu ēkas. Uz salas dzirnezera vidū bija iekārtota atpūtas vieta. No dzirnavu ēkām saglabājušies tikai pamati. Dzirnavu teritorija ir iekļauta valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā.

12 Villa "Baltica" un blakus ēkas

57.3111, 25.2300

Bijušās Cēsu sanatorijas ēku komplekss ir ievērojams 20. gs. sākuma krievu aristokrātijas vasarnīcu tipa māju paraugs. Villas gleznainajā Gaujas krastā būvētas no 1890. līdz 1910. gadam. Sākumā sanatorijas īpašnieki tās nomāja, bet ar 1925. gadu no pilsētas un saimniekiem atpīrka villas ar romantiskiem nosaukumiem – Baltica, Dagmāra, Corolla, Silva, Miranda, Viktorija. Mūsdienās ēku kompleksā atrodas dizaina viesnīca "Villa Santa" un restorāns.

13 Villa "Olgino"

57.3126, 25.2315

Viena no ievērojamākajām Gaujmalas vasarnīcām. To 1904. gadā uz augstas klints cēlis Pēteris Ruckis, cēsniekiem pazīstamās muižnieku dzimtas pārstāvis. Otrā pasaules kara laikā te bija apmetušās gan komunistu, gan vācu režīma augstas amatpersonas. Pēckara laikā nama pirmajā stāvā bija tuberkulozes sanatorijas klubs un kinoteātris. Otrajā stāvā atradās ārstnieciskās fizikultūras kabinets, pa "būceņiem un kaktiem" dzīvoja personāls.

14 Villa "Henriette"

57.3121, 25.2335

Viena no lielākajām un greznākajām vasarnīcām Cēsis. Tā celta 1900. gadā un izcēlās ar kokā grieztiem rotājumiem un greznām ieejas kāpnēm, vaļēju verandu, kas pašlaik ir pārbūvēta. Tā arī bija pirmā no tuvākajā apkārtnē esošajām villām, kurā vēl pirms Pirmā pasaules kara ievilkta elektrība un ierīkots, iespējams, pirmais lifts Cēsis. Īpašniece poļu izcelsmes muižniece Henriete Livska savā mājā nodzīvoja līdz 1943. gadam.

